

261/1031/, IV metai. Diep holz, 1948 m. lapkričio mėn. 23 d.

Jonas Remeika

Ž y g i p r i e s a i k a p a r e m s ...
/Mintys lapkričio 23-ajai/

Prieš 30 metų, kaip ir dabar, savo kariuomenės neturėjom. Tada ją kūrėm
dvaizdoje užgriūvančio priešo, kuris vadinosi bolševizmas.

Kariuomenė kuriama tam, kad kovotų, ir mūsų kariuomenės kūrimosi laikas
la prasme buvo dėkingas, nes pirmaisiais – 1919 – metais dažnai skaityd=

me kariuomenės štabo pranešimus iš trijų frontų tą pačią dieną. Visų prie=

smūgius mūsų kariuomenė tada atlaikė, kaip ir derėjo.

Įsitvirtinus laisvėje, kariuomenė iš frontų suėjo į kareivines budė=

ir ruoštis.

Vadinkime tai likimu, ar kaip norim, kad lemiama valandą mūsų kariuomenės

atliko tą, kam ji buvo ruošta. Dabar beprasmiška nagrinėti, kaip būtų pasi=

gigę, jei lemiama momentais būtų buvę kitaip pasielgta. Gyvenimas – ne 100=

%. Jei vienas variantas nepatiko, jo neatsuksi atgal, kad galėtum filmuoti

kitą variantą. Prisimindamas savąją kariuomenę, dažnas teigia, esą, mes ją ry=

ėjom. Tai šiek tiek naivu. Kariuomenė buvo mūsų pačių neatskiriamaoji dalis,

odėl mylėjom ją, kaip ir patys save. Jei taikos metu vykdavo "kariuomenės ir

suiomenės susiartinimo" dienos, tai tebuvo pramogaujama ir dyko buvimo. Gal

odėl taip ir įvyko, kad mes patys save mylėjom labiau už laisvę, jei jauno

laisvės medžio nesiryžom patręšti savo krauju. Pasekmėje nesutaupėm nei lai=

vės, nei ašarų, nei kraujo.

Kuriant savo kariuomenę, laisvės noras mūmų ne iš karto atsirado. Ji

avom atsinešę, ateidami į šį pasaulį, paveldėję iš milijonų prieš tai gyve=

sių lietuvių. Tada likimas suteikė mums didelę garbę, leisdamas kaip tik

mūsų kartai įgyvendinti tai, ko buvo troškusios praėjusios kartos.

Dabar stovime tame pačiame taške, kaip ir prieš 1918 metus. Bet yra ir

virtumo. Tada vyrai stojo į kovą vien kraujo balso šaukiama. Jie kovojo, kaip

žmonės, net nesivaizduodami, kaip gi pagaliau atrodys ta laisvė ir nepriklaus=

omybė, dėl kurios jie aukojosi. Buvusios Lietuvos valstybės pėdsakus likimas

ando užpustyti. Dabar mes esame patys išgyvenę ar bent paragavę laisvo gy=

venimo ir patyrę, ką reiškia turėti savo valstybę. Tokią pat, kaip ir kitos

autos turi. Nepriklausomybę mes turėjom, jutom, savo rankomis glamonėjom. Jo=

gera buvo visiems, kad net mirti dėl jos nebūtų buvę gaila. Būdami čia,

temtyje, mes išgyvename Adomo Mickevičiaus žodžių tiesą... tėvyne, tu kaip

veikata: tik tavęs netekęs supranta, kuom tu buvai... Juntame nepaliojamą

krimą, nelyginant dvasinį niežėjimą.

Netekdami savo kariuomenės, netekom ir laisvės. Formaliai, išgyvenusi

metus, mūsų kariuomenė sutirpo, nes ji buvo nugulėta ne kautynėse, o klast=

tapo paskirais kariais. Nuo tos dienos Lietuvos kariais tapom mes visi, bu=

ar nebuvo Lietuvos kariuomenės eilėse. Nuo tada kiekvienas lietuvis įpa=

gotas kovoti savo išmone, kur ir kuom jis bebūtų, nelyginant vienišas vil=

as. Už save patį ir už visą savo padermę. Taip įpareigojo mus nebe vien

kraujo balsas, bet dar ir netesėta priesaika. Ir tas vienišas karys stojo k=

on su tuo pačiu priešu, su kuriuoėjo kovoti jo tėvai ir broliai 1919 me=

is. Su rusiškuoju bolševizmu, klasta ir apgaule atėmusiu mums laisvę. Jis

sidairė, kas kovoja greta jo, kam jo ryžtas patinka ir nepatinka. Deja, šiuc=

art priešas liko neparblokštas. Lietuvis karys, kovojęs ne savo vieno, bet

so kultūringojo pasaulio kovą prieš barbarizmą, turėjo laikinai padėti gin=

ą. Laikinai, nes jis nesijaučia nugulėtas.

Gyvenimas kartais keistai susiklosto. Vyrai, grįžę iš įvairių batalio=

vielinės ir tėvynės gynimo rinktinių, kovoję visuose frontuose, pradedant

lietuva, per Petsamą ir Kaukazą, ir baigiant tą pačią Lietuvą, turi aiškintis

vetimiams, lyg jie būtų nusikalte todėl, kad kovojo. Ir saviškis ne vienas,

vetimiesiems pataikaudamas ar savo neryžtumą dangstydamas. „drėbė mūsų

riui užgaulų žodį. Bet karys lieka kariu. Jis neklausia pasiteisinti tų,

buvo likę namie, todėl jie nesiryžo tęsti priesaikos, kol priešas nesu=

riškintas. Jis žino, kad greta kritę, ar belaisvių stovykloje mirę draugai

be prasmės žuvo, kaip ne be prasmės buvo ir jo paties kovos ir vargas.

/iš psl. 1 /.

Mums, būvant tremtyje, dairymasis praeitin geriausiu atveju sukeli
ašaras, kai tuo tarpu namie likę broliai lieja kraują ir guldo galvas Sib
Aimanavimais gi ligi šiol laisvės dar niekas neiškovojo.

Kai devynioliktaisiais metais mūsų kariuomenė kovėsi trijuose
tuose, joje tebuvo kone visi namiškiai. Pasaulio lietuvių atstovų tesimat
keletas. Bet tada ir pasaulyje tokių lietuvių nebuvo, kokie mes dabar esam
vėl išiliepsnos kol kas tik žaižaruojantis tėvynės frontas, mūsų visų vie
ten. Tada mūsų vyrai būtų pikjuokiu nusikvatoję, jei kas būtų mėginęs juos
tolo diriguoti. Kas norėjo kovoti ar vadovauti, tas laiku pasistengė sugri
namo.

Išvykdami iš namų, mes išsinešėm ne tik tikėjimą Lietuvos ateitim
tik viltį atgauti laisvę, net tik meilę tėvynei. Mes išsinešėm ir neteisę
priesaiką! Ir neapykantą! Ir kerštą! Apie tai mes galvojame kasdieną, o kie
nų lapkričio dvidešimt trečiąją ypatingai. Ir mes norėtumėm, kad šių suka
vių tremtyje mums nebereikėtų minėti. Nuo priesaikos negali mūsų atpalai
nei laikas, nei atstumas. Tik mirtis. Bet, jei likimas būtų mums šiaurus ir
tėstų atsiskaitymą, mūsų pareiga perduoti liekantiems tremtyje po mūsų ta
svės troškimo kibirkštį, kurią patys gavom, ateidami į šį pasaulį, ir kuri
reikalinga ateisiančioms lietuvių kartoms.

Tat tegul kiekviena lapkričio dvidešimt trečioji mus sutvirtina,
belaukiant žygio, neišblestų mūsų priesaika.

Juozas KruminasPanga iš Palangos

Visą naktį ūbavo sirenos:

Jūron krito vėjas ir migla.

Kaip šešėlis išeinu į dieną -

Stovi miestas, marios ir tyla.

Dar anksti, ir prieblandoje vilų

Miega žmonės, medžiai ir namai.

Ir sirenos ūbauti nutilo,

Ir migla krist vandenin liūdnei.

Tik pageltę lapai ant alėjų

Skuba drėgmę gelsvumu užtiest,

Sutinku krante mieguistą vėją

Ir dedu jam ranką ant peties.

Ir sakau: "Žiūrėk, jau saulė rieda

Į krantus atremtais vandenais.

Jau pabudo rudens astrų žiedas,

Kelk ir tu ir sum žak sparnais.

Ir išjudink vandenų ramumą,

Te krantus įniršę jie skalaus.

Tegu putos kils aukštyn kaip dūmai,

Ir banga iš Palangos atplauks."

Vėjo gūsiai šoka staiga ūmūs,

Jūros tiltan plakasi puta.

Ir, lyg Eglė pasakoj tėvų mūs,

Kraujo spalvą aš joje matau.

Pajuntu širdy žaizdas ir šaltį

Ir pakelt neįstengiu galvos.

Ir žinau: ne broliai muša žaltį -

Priešai ardo žemę Lietuvos!

Šiandien Diepholzo lietuvių stovykloje kariuomenės šventė minin
šia tvarka:

8 val. stovyklos bažnyčioje pamaldos už žuvusius karius ir partin

19,30 val. medinės stovyklos salėje minėjimas: paskaitos, meninė da

Stovyklos gyventojai kviečiami šventės minėjime dalyvauti.

Trumanas susipažįsta su tarptautine padėtimi

Grižęs iš atostogų, prezidentas Trumanas turėjo pasikalbėjimus su gyvybių ministeriu J. Forrestaliu, finansų min. Snyderiu ir Maršalio plano vedėju Harrimanu. Iš Paryžiaus atvykusį užsienių reikalų ministrį G. Maršalį prezidentas pasitiko aerodrome. Manoma, kad jų pasitarimuose svarbiausią vietą užėmė pagalbos reikalai, liečiant Kiniją. Nors prezidentas ir pabrėžė, kad parama Kinijai tegalima tik po naujos kongreso sesijos, tačiau priminė, kad dar neišnaudoti kai kurie šaltiniai iš ligi šiolei tiekotosios Kinijai paramos. Taip iš Kinijos pranešama, tenai vyriausybinių padėtis esanti itin sunki, nes komunistai puola visu frontu. Vyriausybės žinios apie jos dalinių laimėjimus buvusios perdėtos, sako korespondentai. Vašingtono slukksniuose kūrėsi gandai, kad bus pasiūlyta padidinti Kinijos paramą, tačiau, manoma, prezidentas Trumanas šį sumanymą atmesia, aiškindamas, kad tai būtų tiekinis kišimasis į Kinijos vidaus reikalus.

Prancūzų memorandumas Ruhro pramonės reikalui

Prancūzijos užsienių reikalų ministerija pranešė, kad sekmadienį Prancūzijos užsienių reikalų ministeris R. Šumanas įteikė britų ir amerikiečių atstovams memorandumą, liečiantį Ruhro krašto pramonės tvarkymą. Šiame memorandume išskeliami trys klausimai: Ruhro krašto pramonės įmonių nuosavybės klausimas, gamybos tarptautinės kontrolės įvedimas ir kiti techniniai klausimai, liečiantį įmonių saugumą, demontavimą ir kt.

Vakar Ruhro krašto konferencijos posėdžiai neįvyko, nes dėl miglos te iš Paryžiaus negalėjo atskristi du konferencijos dalyviai.

Dr. Bramuglia ieškos bendros platformos

Valiutos žinovai Paryžiuje dar tebedirba. Manoma, kad šiandien arba rytoj vakariečiai įteiks savo atsakymus į dr. Bramuglia klausimus dėl valiutos klyne. Sakoma, kad tie klausimai esą daugiau techninio pobūdžio. Gavęs visų atsakymus, dr. Bramuglia sulys ir mėgins surasti kokią nors bendrą platformą. Bramuglia dirbs kartu su t.v. šešių neutralių komisija.

Iš Berlyno

„Po ilgesnės pertraukos dėl miglos britų ir amerikiečių lėktuvai pradėjo normalų susisiekimą su Berlynu. Per paskutiniąsias 24 val. britų ir amerikiečių lėktuvai Berlyną atvežė 5.400 to maisto ir anglies.

= Paskutiniuoju metu, sovietų patvarkymu, vakariniuose Berlyno sektoriuose pradėta vogti ugniagesių vežimai bei kitokie įrenginiai. Visas turtas vežamas į sovietų sektorį. Prancūzai vakar atleido iš pareigų ugniagesių Feierabend'ą. Šis priklausė SED partijai, bet gyveno prancūzų zonoje. Kaip pranešama, iš vakarinių Berlyno sektorių bandoma išvogti ir elektrinių miesto trolejų/traukinių stočių turtas ir perduoti į sovietų sektorį.

= Vakarinių sektorių gyventojams papildomai bus duodama po centnerį ruginės ar kokso.

Iš JTO konferencijos darbu

= Vakar Saugumo Taryboje Lenkijos ir Sovietų Sąjungos atstovai padarė prieš grafo Bernadottės projektą, siūlydami vadovautis Palestinos reikšmingame sprendime pirmiausia JTO konferencijos priimtuoju nutarimu. Grafas Bernadottė savo plane siūlė vak. Galilėją žydams, o Negeb sritį arabams, tuo tarpu pirmiausia JTO nutarime buvo atvirksčiai: Negeb – žydams, o vak. Galilėja arabams. Kanados atstovas savo kalboje priminė, kad tuo atveju, jei žydai priims grafo Bernadottės projektą, Kanada pripažins Izraelio valstybę.

= Politinės komisijos pakomisijoje vakar buvo svarstomi valstybių pareiškimai, prašant priimti į JTO. Tokių pareiškimų iš viso gauta dvylika. Australijos atstovas pirmiausia siūlė priimti į JTO šias valstybes: Italiją, Šveicariją, Irlandiją, Portugaliją ir Transjordaniją. Pirmiausia prieš šių valstybių priėmimą į JTO Sovietų Sąjunga pareiškė savo veto. Tačiau tai būtų didelė neteisybė, jei šioms valstybėms nebūtų leista įstoti į JTO. Buvo siūloma, kad prieš priėmimo klausimas būtų perkeltas spręsti JTO konferencijos visumai, o ne būtų sprendžiama Saugumo Taryboje, kur visuomet galima panaudoti veto teisę.

Argentinos atstovas taip pat rėmė Australijos atstovo iškeltąją minėtąją ne Saugumo Taryboje, bet JTO pilnaties posėdyje spręsti priėmimo į JTO reikalus.

V i e t o s ž i n i o s :

= Maisto skyrius praneša, kad šiandien duona, riebalai, kruopos, manų kruopos druska, vaikams maistmilčiai ir L grupei - žuvis - duodama šia tvarka: Nr. 421 - 483 nuo 8 ligi 9 val., Nr. 1 - 60 nuo 9 iki 10 val., Nr. 61 - 120 nuo 10 - 11 val., Nr. 121 - 180 nuo 11 - 11,45 val., Nr. 181 - 240 nuo 13 - 14 val., Nr. 241 - 300 nuo 14 - 15 val., Nr. 301 - 360 nuo 15 - 16, Nr. 361 - 420 nuo 16 - 17 val.

= Nugriebtą pieną šiandien gauna Nr. 282 - 421; rytoj - Nr. 2 - 81 ir 422 - 483.

= Rūbų Dalinimo Komisija praneša, kad šiandien nuo 9 - 12 ir nuo 14 - 17 val. bus duodama nuo 1 - 16 metų amžiaus mergaitėms suknelės. Ateinant atsiinešti sudėvėtą suknelę. Kad nesitrukdytų darbas, kviečiama atsiimti šiandien. /Ar Rūbų Dalinimo Komisija negalėjo kurią nors kitą dieną dalyti suknelės, kodėl būtinai kuriuomenės šventės dieną? Red./

= Stovyklos Vadovas praneša, kad visi asmenys, kurie atitinkamų komisijų yra priimti darbams į Australiją ar Kanadą, turi pasirodyti vykti į penktadienį, lapkričio mėn. 26 d. Iš stovyklos išvykstama traukiniais. Būsią duota du keleiviai ir vienas prekinis vagonas. Išvyksta apie 70 asmenų.

= Pranešama, kad Anglijoje ruošiami seserų padėjėjų kursai moterims 18 - 35 metų amžiaus ir sanitarų kursai nevedusiems vyrams. Kandidatai imami vidutinio išsilavinimo asmenys. Baigus kursus, tarnyba užtikrinta. Vyrai bus skiriami į psichiatrines ir TBC ligonines. Norintieji vykti registruojasi 36/75 DPACSo medicinos skyriuje ligi š.m. lapkričio mėn. 27 lo valandos.

= DPACSo medicinos skyrius praneša, kad mūrinės stovyklos medicinos sesuo yra Gvazdaitienė, o medinės stovyklos - med. sesuo Banevičienė.

===== Lietuvių kalbos reikalai /tęsinys iš pereinamo numerio/ =====

Aršus /rus. horšy/ = aštrus, baisus, žiaurus ir kt. Aštri kalba, baisus šas, žiaurus teismas, baisiai ar smarkiai pyksta, širsta ir tt.

Antspaudas /vyr. g./, ne: štampelis ir pečentis, vok. der Stempel, das Siegel, rus. pečatj.

Spaudas /kirtis ant u/, ne, štampas, vok. ; t.y. popieriuje kartinis spaudas

T r u m p a i i š v i s u r :

= Sekmadienį vykusią savivaldybių rinkimų metu Ispanijoje išrinktųjų paeinama 82% falangos partijos narių.

= Britai pareiškė, kad sovietų atsakymas į jų protesto notas dėl Austrijos piliečių suimtinėjimo nesąs pakankamas. Kaip britų užs. reik. ministerijos kalbėtojas vakar pareiškė, Vienos aukštasis sovietų komisaras pranešė, kad suimtinėjimai gali vykti ir toliau, nes Austrijos piliečiai žinotinėja vakariečių naudai.

= Iš Austrijos pranešama, kad sovietai reikalauja iš Austrijos didelio kiekio garvežių ir vagonų, kuriuos turia esant ne austrų, bet rytų Europos valstybių nuosavybe. Austrija pripažįsta, kad šis tvirtinimas tik dalimi atitinka tiesą, gi dauguma garvežių bei vagonų yra tikrai jos nuosavybė. Bendrai manoma, kad sovietai, gavę iš Austrijos garvežius ir vagonus, juos perduotų Čekoslovakijai, Vengrijai ir Rumunijai. Tai esąs daugiau taktinis reikalavimas, turintis tikslą gąsdinti Austrijos gyventojus.

= Britų užsienių reikalų ministerijos kalbėtojas pranešė, kad britų ambasados šoferis Diken Pragoje vežęs du čekus savo iniciatyva. Prieš jį būsią imtasi disciplinarinių žygių. Tuo tarpu, kaip žinia, šis šoferis yra bolševikų areštuotas.

= Vakarų Unijos gen. štabo šefas feldmaršalas Montgomery vakar turėjo pasitarimus su savo štabo nariais. Ketvirtadienį Montgomery vėl grįžta į Londoną.

= Iš Prancūzijos pranešama, kad visi uostų darbininkai, išskyrus Diunkircheno, jau grįžo prie darbo. Diunkircheno darbininkai protestuoja dėl jų komunistinių tarnautojų areštavimo. Šie tarnautojai trukdė eiti darban tiems darbininkams, kurie nesidėjo prie streikininkų.

= Iš Kinijos pranešama, kad komunistai už 250 km. šiaurės vakaruose stovėjo Nankingo.